

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 40.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: J. Natek
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Kolodvorska 23 • Tisk Jugoslov. tiskarne (J. Kramarič)

Ljubljana, 7. marca 1940

Leto VI — Številka 23

Ob obletnici kronanja Pija XII.

Ob smrti papeža Pija XI. je bilo žalovanje splošno in iskreno, ker je bil papež Pij XI izredna osebnost in pravi vladar. Ob njegovem nastopu nihče ni mogel pričakovati, da se bo njegova osebnost s tolikšno silo uveljavila v današnji dobi. Od dobe papeža Pija IX. do današnjih dni se je predvsem zlo popolnega razkristjanjenja vsega kulturnega in političnega življenja uveljavilo, velika kuga laicizma in liberalizma se je z logično nujnostjo izoblikovala v totalitarizem komunizma in nacionalizma, ki oznanjata popolno iztrebljenje vsega krščanstva. Proti temu je nastopil Pij XI. kot junaški borec, ki je z vso jasnostjo te zmote razkrinkal.

Ko so se cerkveni knezi, kardinali, zbrali k izvolitvi novega papeža, jim je govornik msgr. Bacci govoril o pomenu volitve novega papeža: »Nova doba je napočila, nekateri narodi zaničujejo luč krščanskega razodetja in se vračajo k starim zmotam. Najvišjo in večno avtoriteto vsemogočnega Boga odklanjajo, zato je morala v razkroju, državna avtoriteta izginja in temelji človeške družbe se majejo.« Kardinali, ki so stali pred veliko odločitvijo, so v enem dnevu združili svoje glasove za kardinala Evgena Pacclia, ki je bil zvesti

dolgoletni služabnik in sodelavec papeža Pija XI.

Ko je prvič v zgodovini tako rekoč ves svet stal ob radiju in sprejel blagoslov novega papeža, je prevevala ob njegovi izvolitvi najgloblja radost ne samo srca katolikov, ampak tudi drugovernikov, kajti vse človeštvo je začutilo, da potrebuje človeški rod neko višjo, nad vsemi narodi stoječo avtoriteto, ki varuje in brani verske, moralne in pravne vrednote, avtoriteto, ki izžareva božanske sile ljubezni, miru, pravičnosti, duhovnega viteštva, avtoriteto, ki bo proti surovim silam boljševisma in rasizma branila prvenstvo duha nad snovnostjo in bo klicala človeštvo v spomin, da ne izvira iz prsti in zemlje, ampak iz nebeških višin in iz Boga.

Papež Pij XI. je bil veliki pobornik za svobodo človeške osebnosti, za enakost in bratstvo vseh ljudi.

Ob imenu novega papeža je ves svet začutil, da bo hodil po istih višinah, kot papež Pij XI.

V svoji okrožnici ameriškim škofom pravi papež Pij XII.: »Silovitost, s katero goste čete sovražnikov prihrumijo, da bi iz Kristusovih rok iztrgale žezlo, bodi za vas pobuda k edinstvi in naporom vseh sil, da razširite kraljestvo Kristusovo.«

V okrožnici »Summi pontificatus« vzklikne papež Pij XII.: »Katere dolžnosti so višje in bolj nujne, kot te, da ljudem naše dobe oznanjamo neizčrpno bogastvo Kristusovo? Kaj je bolj plemenito, kot razviti zastavo Kralja pred onimi, ki sledijo varljivim praporom in jih voditi nazaj k zmagovitemu Križu, ki so ga sramotno zapustili... Z bogoskrunsko roko hočejo zlomiti plošče božjih zapovedi in postaviti na njihovo mesto nove zakone življenja, iz katerih so odstranjene moralne zapovedi sinajskega dekaloga, duh pridige na gori in duh križa.«

»Ako se prezira avtoriteta božja in veljavnost njegovega zakona, potem si bodo državne avtoritete lastile absolutno avtonomijo in skušale zavzeti mesto vsemogočnega Boga... Nauk, ki pripisuje državi neomejeno oblast, ni samo zmeta, ki je kvarna za notranje življenje narodov, ampak uničuje osnove mednarodnega prava in izpodkopava pravice drugih narodov.«

Ze v prvem letu svojega pontifikata je papež Pij XII. pričal strahotne vojne med krščanskimi narodi. Papež Pij XII. hoče biti narodom angelski pastir. V roki drži oljko miru. Predsednik Združenih držav Roosevelt je poslal v Vatikan posebnega zastopnika, da bi mogel sodelovati s papežem Pijem XII. pri posredovanju za mir.

Tu ob tem poslanstvu papeža se vzradostijo in ogrevajo naša srca.

Vsi mali in srednji narodi, začeni od Finske in Švedske, tja do Grčije in Turčije, hrepenijo samo po enem, da bi jih vojna vihra ne zajela in da bi se požar, ki divja ob njihovih mejah, omejil. Mi Slovenci še posebej hrepenimo po miru in želimo samo to, da bi mogli ostati izven vihre. Zato nam je osebnost papeža Pija XII. zdaj še posebej draga, ker upamo, da bo posredoval izmučenemu človeštvu zaželjeni mir.

Vseučiliška nedelja v Italiji

Italijani imajo v Milanu svojo lastno katoliško vseučilišče. Ker je zasebna ustanova, morajo seveda predvsem verniki sami skrbeti za njeno vzdrževanje. Zato določijo vsako leto eno nedeljo, ko po vsej Italiji pobirajo darove za vseučilišče sv. Srca. Letos je za to določena nedelja 10. marca.

Navajamo nekaj podatkov iz življenja vseučilišča v zadnjih letih:

Doktorjev in diplomiranih je bilo v letu 1936/37 297; v l. 1937/38 281; v l. 1938/40 350. Vseučilišče je dalo doslej: okrog 35 vseučiliških predavateljev, okrog 40 višjih uradnikov v ministrstvih v Vatikanu, v osrednjih državnih zavodih, okrog 780 srednješolskih profesorjev, okrog 50 voditeljev KA (v škofijah ali v centrali italijanske KA) in okrog 55 duhovnikov ter redovnikov (po končanih študijah!).

Prijatelji katoliškega vseučilišča imajo posebno društvo, ki šteje 154.961 članov (66.109 prijateljev, 3460 araldi, 23.187 mladih prijateljev in 62.205 najmlajših prijateljev).

Rektor univerze p. Gemelli je dobil naslov častnega doktorja bolgarskega vseučilišča v Soliji in portugalskega vseučilišča v Coimbri, Kraljeva Akademija za eksaktne fizične in prirodoslovne vede pa ga je imenovala za dopisnega člana.

Na Švedskem so ostro nastopili proti komunistom. Preiskavam v raznih komunističnih prostorih so sledile mnogoštevilne aretacije. Vendar bo ta borba zaman, čim bo padla Finska. Vendar Švedska v svoji sveti sebičnosti ne mara pomagati junaškim Fincem.

Nedeljske misli

Bogoslužje zadnjih tednov pred veliko nočjo pelje naše misli vedno bolj h Gospodovemu križu na Kalvarijo. Na Veliki teden stopi vse drugo v ozadje, le križ Kristusov se resnobno odraža in stopi nazadnje v središče vseh pobožnosti, misli, molitev in čustev. Križ, ki je nevernim tudi danes pohujšanje in neumnost, je kristjanom simbol neizčrpnih spominov Gospodovega trpljenja, simbol nedoumljive božje ljubezni in končno tudi simbol našega odrešenja in našega upanja. Cerkev želi, da bi bil na obzorju vsega našega mišljenja in delovanja križ Kristusov. Prav posebno pa naj bi bil zadnje tedne pred veliko nočjo križ naš neprestan spomin in opomin.

Po naših vernih družinah moremo v tem oziru mnogokaj videti in opazovati, kar je na žalost po nekod že čisto izginilo ali prešlo v pozabo. V najbolj vidnem kotu družinske sobe stoji križ in okrog njega so obešene svete podobe. Kakor nekaj domač oltar je ta družinski kot v hiši verne družine. Koliko molitev in gorečih prošnja, koliko zahval in svetega veselja, pa tudi koliko trpkih in bridkih prizorov iz družinskega življenja mora gledati križ iz kota v domači hiši! Pa naj bo, kar hoče, ta križ posega v življenje vseh družinskih članov in jih usmerja bolj ali manj naravnost za Križanim! Vsaka važna stvar se začneja z znamenjem križa. Še hlebec kruha se prej prekriža, predno se načne. In vsako slovo od hiše je spet v znamenju križa. Z blagoslovljeno vodo se pokriža tisti, ki odhaja. Ali ni na ta način križ res neprestan spomin in opomin, ki občutno in učinkovito posega v vse dejanje in nehanje? Človek, ki je zrastle v taki vzgoji, ne more pozabiti, da je v Gospodovem trpljenju na križu zasajena zastava odrešenja in upanje zveličanja.

Morda Ti, ki to bereš, ne stojiš več pod tako resnobnim vplivom domače slovenske verske vzgoje in je križ na obzorju tvojega sveta že tako daleč potisnjen, da ga komaj se opaziš. Zdaj, te dni pred velikim tednom, si ga prav nalašč močno približaj! Oglej si ga tako natančno, kakor te uči vera. Potem pa premisli, ali spadaš tak, kakor si, v bližino Kristusovega križa. Poklekni skesano in prosí odpuščanja v zakramentu sv. pokore. Naj spet začne oblikovati in usmerjati križ Kristusov tvoje življenje. In če ne potrebuješ tako temeljite izpremembe, naj vendar v teh dneh križ Gospodov ponovno pretrese tvoje srce in dušo!

Žrtve in odpovedi

Finski narod že četrti mesec bije boj za svojo svobodo. Ves kulturni svet občuduje junštvo malega naroda, ki se brani pred razbojniškim napadom ogromnega soseda. Gotovo je, da finski narod doprinaša žrtve in odpovedi kot malo kateri. Toda z vero v Boga in samega sebe z največjimi žrtvami in odpovedmi brani vsako ped svoje zemlje.

Pa tudi vsi drugi narodi si nalagajo velike žrtve in odpovedi, da bi dosegli svoj namen — zmago. Nemci so se že takoj v začetku vojne mnogim stvarjem odpovedali, vse žrtvujejo le za eno, da bi zmagali. Pred kratkim pa smo brali v dnevnikih, da je tudi francoski narod prevzel nase velike žrtve, da bi dosegel zmago. Tudi Angleži, ki so najbogatejši narod na svetu, so se mnogočemu odpovedali in mnogo žrtvujejo, da bi dosegli zmago.

Tako po svetu. Vidimo, da današnji težavni svetovni položaj zahteva od vseh velikih žrtev in odpovedi. Vprašajmo pa se, kaj pa mi? Hvala Bogu, vojna vihra še ni zavihrala čez naše domove. Vendar pa ne vemo, ali smo za vedno varni pred vojno vihro. Čeprav smo zaenkrat izven vojne, nas to ne sme uspravati v mirno spanje, da nas morebitni napad ne bi presenetil. Tudi naš narod mora biti pripravljen. Zato pa so potrebne žrtve vsakega posameznika. Vsak mora biti pripravljen, vsak se bo moral marsičemu odpovedati in žrtvovati skupnosti — slovenskemu narodu.

Pa pogledjmo okrog sebe. Koliko naši ljudje žrtvujejo. Od adventa dalje pa še danes, ko smo že daleč v postu, se vrsti ples za plesom. V pozne nočne ure se izživljajo, medtem ko drugod na bojnih poljanah v odpovedi in žrtvi, da branijo svojo lastno svobodo, padajo stotine za stotinami. Pa ni treba misliti samo na one, ki daleč od nas žrtvujejo za

svojo svobodo življenje, pomislimo samo na one stotine slovenskih družin, ki morajo zmrzovati in trpeti glad, ki nimajo niti za najpotrebnejše. Ali se ne bi oni, ki imajo denarja za mnogoštevilne plese, ki se vrste teden za tednom, vsaj sedaj v teh najtežavnih časih odpovedali svojemu uživanju in žrtvovali ta denar našim najrevnejšim.

Tako bi bil ves slovenski narod, v odpovedi in žrtvi združen, pripravljen na velike dogodke.

Asmodej

Francoija Mauriaca, najboljšega sodobnega katoliškega pisatelja v Franciji, pozna vsakdo vsaj po prevodu romana »Gobavca je poljubila«. Sedaj pa v ljubljanski drami z velikim uspehom igrajo njegovo odlično dramo Asmodej, ki slika — kakor vse Mauriacove umetnine — boje in spore med človeško naravo, željno življenja, strasti in ljubezenskih viharjev ter med milostjo, strahom pred grehom, čutom dolžnosti in težnjo po očiščenju.

Ime Asmodej je vzeti iz Svetega pisma. Po pravljici predstavlja to ime demona ljubavnih zgdob, ki odkriva hišam strehe in motri življenje smrtnikov. V Mauriacovi drami pa Asmodej ni le demon-opazovalec, temveč prekrščen Eros. Temu je dal avtor največ zaradi zunanje zveze z zgodbo o Asmodeju odkritelcu streh otipljivo podobo v osebi mladega Angleža Fauninga, ki se mu ob prihodu v grad puščobne pokrajine Les Landes razkrijeta strahotni nemir in zbežanost, ki ju je po mlademu Angležu povzročil pravi Asmodej — Eros.

Tako smo priča onemoglega, skoraj srditega hrepenenja po ljubezni, ki razjeda gospo Barthasovo tem bolj, čim bolj spoznava, da ji

stoji nasproti lastna hči. Mati visi med dvema nezdržljivima nasprotjima: med neugasljivo željo po ljubezni mladega Angleža in med zavestjo dolžnosti do svoje hčere, ki bi morala radi nje pozabiti nase in se žrtvovati za njeno srečo. V nič manj žgoče brezno ni zašla mlada svetnica, kakor pravijo njeni hčerki. To muči slutnja greha, kajti boji se, da bi ji ljubezenska sreča tako prevzela sleherno misel, da v njenem srcu ne bi bilo več prostora za Boga. Za ljubezen in srečo pa se poganja tudi vzgojiteljica, ki mora brez upa nenehoma misliti na tovariša v poklicu, na Coütorea. Za tega nalahno stopicajočega, masko svetohlinsko na obrazu nosečega, a v svojih naklepih pošastnega človeka nima morala nobene cene več, samo da se za kakršno koli že ceno prikljpe do sreče, za katero ga je življenje opeharilo. Coütore je povsem propal človek, ki se niti ne trudi za svojo boljšo podobo.

Iz tega viharja nasprotij, ki uničujejo hruje v teh ljudeh, nas povede Mauriac preko napehtih in psiholoških zapletov do končnega razpleta in nekako pomirjajočega očiščenja: mati najde pravi smisel svojega materinstva in se žrtvuje sreči svoje hčere, ki je tudi našla pravo pot iz sveta domov in pojde v življenje z mladim Angležem.

Kakor povsod se Mauriac tudi v tej drami kaže mojstra v slikanju s slabostmi obloženega človeka, ki ga naposled brez hotene tendenčnosti privede iz omahovanja med dobrim in slabim do rešilnega izhoda, do umirjenja in spoznanja prave človekove podobe, ki je odpoved, žrtev ter težnja po prečiščenju in božjem klicu v sebi. In zaradi tega zlatega jedra uprizoritev njegove drame, ki je bila skrbno pripravljena in odlično igrana (g. Sever, ga. Šaričeva in Simčičeva ter g. Janl), pozdravljamo z največjim veseljem.

Znano je, da je Mauriac veren katoličan in da nikdar niti od daleč ni pomislil, da bi

mogel kdaj biti kaj drugega. Kogar torej še slepi starokopitno naziranje, da dober katoličan ne more biti pravi umetnik, naj ne gre gledat »Asmodeja« samo enkrat, ne, dvakrat naj gre, pa se mu bodo razpršili sleherni dvomi.

Naša narodna rana

V svojem ekspoziju na zasedanju banskega sveta je g. ban med drugim navedel tudi podrobne številke o nazadovanju slovenskega naroda. Nazorno je pokazal, da naš letni narodni prirastek od leta do leta pada. Nočemo danes raziskovati vse momente, ki so povzročili, da naš narodni prirastek pada. Hočemo pokazati samo na en moment, ki je gotovo eden izmed glavnih vzrokov, vsaj v gotovih delih Slovenije, da pada naš narodni prirastek, oziroma da se rodi vedno čim več duševno zaostalega naraščaja. To je alkoholizem. Ni nam treba posebej dokazovati, da je naša največja narodna rana — alkoholizem. Mnogo se o tem piše po naših časnikih, pa vseeno še premalo. Koliko družin je alkohol razrušil, koliko ljudi onesrečil, koliko narodnega premoženja je steklo po grlu. Dvanajsta ura je, da se organizira čim prej sistematična borba proti alkoholizmu. Pri tem mora sodelovati ves slovenski narod in oblast. Zato pozdravljamo vsak poizkus zanesti treznostno gibanje med narod. Zato pozdravljamo iskreno iniciativo »Društva Treznosti« v Ljubljani, ki prireja od 10. do 17. marca treznostni teden za vso Slovenijo. Prepričani smo, da bo treznost narod zdravstveno in moralno, pa tudi gospodarsko okrepila.

V Španiji so prepovedane vse organizacije framazonov in drugih tajnih družb.

Podpirajte pokret katoliške mladine!

divje živali in postal živinorejec« (s. 20). Tudi nastanek verovanja razlaga Kardelj razvojnoro. »Dobrih starešin rod ni mogel pozabiti. Ni mogel razumeti, da so resnično umrli, da jim ne bodo nič več mogli pomagati s svojim modrim svetom. Verovali so, da v neki drugi obliki vendarle še žive med njimi, zato so se obračali v vseh svojih težavah nanje. Pričeli so jih oboževati kot nekaka višja bitja, božanstva, ki gospodarijo nad vsem, kar se dogaja v prirodi. ... Umrli starešine so postali tako nekaki rodovni ali hišni bogovi... (s. 23). Končno odkrito izpove: »— Vse teče, vse se menja, nič ni trajnega na svetu... —« itd. itd.

Ne da bi posebej zavračal splošno razvojno podmeno, kakor jo podaja Kardelj, saj smo tudi pri nas o tem že popisali mnogo papirja, ugotavljam, da imam vtis, kakor da je Kardelj pobral mnogo te svoje zlagane znanosti razen v že omenjenem Engelsovem sestavku tudi v Marks-Engelsovem delu »Izvor družine, zasebne lastnine in države«, na ta dva pa je vplival Lewis H. Morgan. (Dalje.)

* Pri Englsu beremo podoben stavek: »Delo je ustvarila človeka samega« (v članku »Delež dela pri počlovečenju opice«).

** Zopet beremo v istem Engelsovem sestavku: »Najprej delo, z njim polagoma govor — to sta oba bistvena nagiba, pod katerih vplivom so počasi prešli opičji možgani v človeške, ki so sicer prvim podobni, vendar mnogo večji in popolnejši.«

R. Čuješ:

Oh, ta imena!

Pred dnevi me je zanimalo, kaj imamo Slovenci napisanega o fašizmu. Pri tem sem ugotovil, da morejo kartoteke, urejene po vsebini del in po piscih, človeku ne le omogočiti hiter razgled po literaturi, ampak izdati celo kako zanimivost. Tako sem zvedel, da imamo Slovenci junaka, ki se predstavlja javnosti kar pod tremi imeni. Kot 1. zvezek »Male knjižnice«, ki se je pozneje preimenovala v »Malo biblioteko«, je napisal l. 1934 Tone Brodar brošurico »Fašizem«, v »Sodobnosti« piše članke Sperans, toda to sta le dve imeni za gospoda, ki se sicer piše Edo Kardelj in je bil med drugim tudi izdajatelj in odgovorni urednik 2. zvezka »Male biblioteko«, marksistične propagandne knjižnice, ter je l. 1934 v založbi Mladinske matice (izdaja jo Jugoslovansko Učiteljsko Udruženje) kot 27. zvezek napisal »Potovanje skozi čas. Oris gospodarske zgodovine za mlade ljudi«.

Kardelja kot Speransa je »Straža v viharju« že v nekaj člankih bralcem predstavila, tokrat pa pogledjmo njegovo delavnost v l. 1934.

Potovanje skozi čas.

Kardelj — tokrat izjemoma pod pravim imenom — podaja v tej knjižici poljudno pisano zgodovino gospodarstva. Da bi napravil

snov kar najbolj zanimivo, jo podaja v obliki sanj, ki jih je imel sin železniškega čuvaja Štefan. Potoval je skozi čas v letalu, ki mu je bilo ime »Čas« in ki je imelo to čudovito lastnost, da je bilo treba samo pomisliti na kak nekdanji dogodek, pa se je popotniku živ odigraval pred očmi. In kolikor Štefan tega odigravanja ni doumel, mu ga je razlagal in pojasnjeval učenjak Vsemoč.

Čeprav je knjižica pisana za mladino, ki njene vsebine ne more kritično oceniti, je pisana v duhu odkritega evolucionizma in nekoliko prikritega dialektičnega materializma. Zato so zmote in neresnice, ki jih Kardelj tukaj razlaga mladini, še toliko nevarnejše in škodljivije.

Delo je pisano odkrito v smislu dosledne evolucije.

Vprašanja razvoja človeka iz človeku podobnih opic sicer izrecno ne rešuje, vendar nas stavlja: »Človek sam je bil v tem času le del prirode, bitje, ki je živelo skoraj kakor žival« (s. 8), »Skozi džunglo potuje trop čudnih bitij. Po svojem telesu so povsem podobni današnjemu človeku, toda po načinu življenja močno spominjajo na živali. To so možje, žene, otroci, starci — ljudje« (s. 10), »Tudi njihov govor sestoji le iz nekaj nedoločnih in nejasnih krikov« (s. 10) in podobni upravičujejo, da trdimo, da smatra Kardelj

domnevo o razvoju človeka iz živali za resnično in dokazano. Prva doba gospodarske zgodovine je doba zbiralnega gospodarstva, ko ljudje, združeni v hordah, neprestano potujejo iz kraja v kraj in nabirajo hrano. »Hrana uživajo surovo. Opija še ne poznajo« (s. 12), »Orodja človek na tej stopnji še nima« (s. 12), Ko so se horde namnožile, se začne med njimi boj za zemljo. Slabše horde se morajo umikati iz rodovitnih tropskih predelov v manj rodovitni severni pas. »Tu mora pričeti človek — delati, to se pravi, prisiliti mora prirodo, da rodi toliko, kolikor on potrebuje... Človeka je rodilo delo« (s. 13). Nastopi doba lovskega gospodarstva. »... človek je postal lovec, kar mu je omogočilo orodje, ki ga je iznašel« (s. 14), »V ta čas spada tudi nastajanje govora«. Pri skupnem delu n. pr. pri lovu na divjačino uporabljajo ljudje skupne vzklike. To so izrazi navdušenja, bodrenja, opominjanja, klicanja na pomoč, znaki, da se bliža zver, izrazi strahu, ljubezni, sovraštva itd. Ti vzkliki postajajo pri različnem skupnem delu vedno bolj številni in raznovrstni ter se razvijajo končno v govor. Obenem se krepi tudi mišljenje, ki ni nič drugega kakor molčeč govor« (s. 15)**, »Ta doba seznanja človeka tudi z učinki ognja« (s. 15). Nato se polagoma razvijeta poljedelstvo in živinoreja. »Kakor je žena od zbiranja plodov prišla na poljedelstvo, tako je mož, ki je ostal lovec, udomačil prve

Univerza

Doma

Za 20 letnico univerze popolna medicinska fakulteta

Delegacija AA, ki se je mudila v Belgradu, je predložila naslednjo spomenico g. prosvetnemu ministru:

Visokospoštovani gospod minister!
Akademska akcija za izpopolnitev Univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani, Vas vljudo prosi, da ob 20 letnici univerze v Ljubljani uresničite dolgoletno željo vseh Slovencev po svoji popolni univerzi.

Dovolite, da Vas opozorimo na najnujnejšo in največjo potrebo ljubljanske univerze na medicinsko fakulteto, ki ima še danes samo 4 semestre in niti enega lastnega poslopja.

Mislimo, da ni potrebno še posebej utemeljevati upravičenost popolne medicinske fakultete v Ljubljani, pa naj bo to iz zdravstvenih, socialnih ali državno-pravnih razlogov. Akademska akcija, kot zastopnica slovenskih akademikov pa mora pred vsem poudariti vse velike materialne težave, s katerimi se bori reven slovenski mediciner, ker ne more doma v Ljubljani dokončati svojih medicinskih študij.

Zato Vas, visokospoštovani gospod minister, v imenu ljubljanskih akademikov vljudo prosimo, da omogočite:

Črtanje § 54 iz zakona o univerzah, ki omejuje ljubljansko medicinsko fakulteto na 4 semestre.

Takojšnje otvoritev petega in šestega semestra.

Izgradnjo anatomskega, histološkega in fiziološkega instituta.

Poleg medicinske fakultete najbolj potrebuje iz življenjsko nujnih in narodno-obrambnih razlogov važnih institutnih zgradb ljubljanska tehnična fakulteta, izmed katerih sta najvažnejši zgradba hidro- in aerodinamičnega laboratorija ter zavoda za elektrotehniko.

Ob tej priliki bi si, visokospoštovani gospod minister, dovolili opomniti tudi na to, da so redne dotacije, ki jih dobivajo posamezne fakultete v Ljubljani, mnogo prenizke. Nikakor namreč ne zadostujejo potrebam za intenzivno delo, zato Vas prosimo, da tudi v tej smeri izkažete Univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani svojo blagohotno naklonjenost.

Upamo, visokospoštovani gospod minister, da bo slovenska akademska mladina imela v vseh svojih težnjah in prošnjah v Vas svojega visokega zagovornika in da bo Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani za svojo 20.letnico postala res popolna in tako lahko igrala svojo veliko vlogo kot severni kulturni branik Jugoslavije.

Sprejmite, visokospoštovani gospod minister, izraze našega globokega spoštovanja.

Leskovar Ludvik, poslov. predsednik.

Drugod

Zagrebska univerza

Glasilo hrvatskih katoliških akademikov »Luč« je v zadnji številki prineslo zanimiv pregled o izidu volitev v strokovne klube na zagrebški univerzi. Članek ponatiskujemo predvsem zaradi tega, da si bo mogel vsakdo ustvariti neposredno sliko, s kakšnim uspehom zastopajo slovenski komunisti na zagrebški univerzi slovenske interese

in kako sodi njihovo delavnost hrvatska javnost.

Izid volitev v strokovnih klubih na zagrebški univerzi.

Pravo: Hrvatski nacionalisti 217 glasov, HSS 172 glasov.

Agronomija: Hrvatski nacionalisti 108 gl., HSS 85 gl., levičarji (komunisti) 56 gl.

Gozdarstvo: HSS 74 gl., Hrvatski nacionalisti 33 gl.

Veterinarstvo: Hrvatski nacionalisti 71 gl., HSS 60 gl., levičarji (komunisti) 39 gl.

Medicina: Levičarji (komunisti) 201 gl., HSS 154 gl., hrvatski nacionalisti 152 gl.

Filozofija: V vseh strokovnih klubih filozofske fakultete, v katerih so bile doslej volitve, so bili izvoljeni brez protiliste hrvatski nacionalisti ali zedinjeni hrvatski visokošolci protikomunisti, tako: v Klubu slušateljev klasične filologije, v Klubu slavistov, v Klubu matematikov in fizikov, v Klubu zgodovinarjev, v Cercle français des étudiants in v Klubu prirodoslovcev.

Tehnika: Do sedaj so bile volitve samo po sekcijah. — Na gradbenem oddelku: hrvatski nacionalisti 63 gl., komunisti 56 gl. — Na arhitekturi je bila samo komunistična lista. — Na geodeziji: Komunisti 15 gl., Hrvati 11 gl. — Na kemiji: komunisti 56 gl., hrvatski nacionalisti 40 gl. — Na strojnem oddelku: hrvatski nacionalisti 84 gl., komunisti 66 gl. — Ekonomsko-komercialna visoka šola: lista seljačko-demokratske koalicije 109 gl., komunisti 88 gl., hrvatski nacionalisti 41 gl.

Letošnje volitve v strokovnih klubih zagrebške univerze se bistveno razlikujejo od dosedanjih.

Pod vtisom razvoja dogodkov in razmer v zamejstvu in doma so bile volitve in so se pridobivali glasovi kakor še nikdar do sedaj v toliki meri s čisto političnimi gesli. Hrvatski nacionalisti, ki sicer niso v organizirani celoti, a jih tem bolj veže ideološka sorodnost in edinstvenost pogleda na končni cilj hrvatskega vprašanja, so za dosledno rešitev hrvatskega vprašanja v duhu hrvatskega državnega prava. Visokošolska HSS je zastopala politiko in stališče svojega strankarskega vodstva, komunisti pa so, kakor vedno, zastopali interese S.S.S.R. in naglašali, da se je treba zateči pod okrilje »majčice Rusije«, češ da je vpliv Sovjetov na Balkan nujen in neizbežen. Zaradi tega političnega orodja so volitve vzbudile kakor malokdaj veliko zanimanje javnosti.

Zanimivo je bilo zadržanje komunistov. Po razbiti ljudski fronti, ki so jo poskušali ustanoviti na hrvatskem vseučilišču pod geslom: fašisti — protifašisti, so v preteklih letih podpirali demokratsko HSS. Ker je politika ljudske fronte doživela v zapadni Evropi polom, je Kominterneta naročila vsem komunističnim strankam, naj samostojno nastopajo. Zaradi tega so se tudi komunisti na zagrebški univerzi izneverili HSS in povsod nastopali s samostojnimi listami, kjer so se nazivali: »Hrvatski študenti ljevičari«.

Tega pa niso storili samo na onih fakultetah, kjer je bil zaradi maloštevilnosti njihovih glasov nastop proti nacionalistom z vseučiliško HSS taktično boljši.

Židje in nehrvatski akademiki so pokazali svojo protihrvatsko usmerjenost. To nam dokazuje nekaj števil. N. pr. na medicini je bilo

od 201 glasa, ki so jih dobili komunisti, 114 židovskih, srbskih, slovenskih, črnogorskih in ostalih glasov, medtem ko sta obe hrvatski listi skupaj dobili 17 nehrvatskih glasov, od tega HSS 11, hrvatski nacionalisti pa 6. Na strojnem oddelku je za komuniste glasovalo 27 nehrvatskih akademikov od 66. Na kemiji, kjer so komunisti dobili večino, je glasovalo za nje samo 25 Hrvatov od 56 glasov, ki so jih dobili.

Knjige Cankarjeve družbe

Cankarjeva družba je v svojem letošnjem knjižnem daru poslala med slovensko delavstvo med drugim tudi knjigo Dr. A. Dermota: »Slovenski politični problemi«. Knjiga ima na zunaj zgodovinski okvir, po svoji vsebini pa hoče s socialističnega stališča obdelati »slovenske politične probleme«. Izdajatelj, nek C. Š., ji je dal obliko kratkega življenjepisa in izbora publicističnega dela slovenskega socialista dr. A. Dermote. Izdajatelj knjige je izmed Dermotovih spisov izbral take, ki kažejo razvoj socializma pri nas in take, s katerimi skuša podati poglede socialne demokracije na naše razmere. Jasno je, da iz vseh Dermotovih člankov veje duh popolnega dvoma nad vsem dotedanjim in tedanjim političnim, kulturnim in prosvetnim delom. Vse se je delalo zaradi tujih, neslovenskih interesov, kar pa je bilo storjenega, je bilo brez vsakega načrta. Socialna demokracija je tista, ki hrani v sebi »princip napredka« in »bodočnosti«. Izdajatelj menda ne upa, da bo s tem socialni demokraciji pridobil novih somišljenikov. Nekoč je hotela biti socialna demokracija »princip napredka«, danes jo je nasledil njej zakoniti dedič, ki tudi socialni demokraciji že preseda.

Bolj kot vsebina knjige, ki nam ni dala nič neznanega, nas zanima življenje dr. A. Dermote. V njegovi življenjski poti vidimo življenjsko pot marsikaterega inteligenta, ki je izšel iz kat. rodbine. Kot sin trdne, katoliške, kmečke družine na srednji šoli še sodeluje pri katoliških organizacijah. Po končani srednji šoli odide na univerzo v Prago, kjer ga popolnoma prevzame Masarykova osebnost. Masaryk mu postane učenik, posebljena resnica, zagovornik vsega lepega in dobrega. Ko se je vrnil v Ljubljano, je skušal nove ideje, ki se jih je navzel, spraviti v življenje. Najprej še nejasna, meglena poslanica slovenskemu narodu: »Kaj hočemo«, nato literarno sodelovanje pri socialističnih »Naših zapiskih« in končno kandidatura na socialistični listi.

Na njem vidimo živ zglede nesmiselnosti, nekega meglenega in nejasnega navdušenja za nadstrankarstvo, za napredek, za borbo proti ozkosrčnosti in kar je še takih mladostnih izlivov. Kje je dandanes takemu stremljenju konec, je vsakomur jasno.

Herman Wendel: Marseljeza. Izdala in založila Cankarjeva družba v Ljubljani, 1940.

Navedeno delo Hermana Wendla naj bi bil oris zgodovine francoske nacionalne himne »Chant de guerre pour l'armée du Rhin« — tako jo je imenoval njen avtor Rouget de Lisle sam —, ki je nastala v onih viharnih dneh po francoski revoluciji, ko je povsod preko mejá silil nadležni tujec, ki je skušal izrabiti notranje razprtije v svojo korist. V teh težavnih dneh je Rouget de Lisle na

Ti primeri zadoščajo, da nas docela uverijo, kako zelo je potrebno, da bodo odslej imeli v strokovnih klubih na zagrebški univerzi pravico odločati izključno le hrvatski akademiki. To bi morala biti ena glavnih določb nove uredbe o strokovnih klubih na hrvatskem vseučilišču, ki bo morala biti v teh razmerah v najkrajšem času izdana. (Tudi pri nas v Ljubljani bi potrebovali slično uredbo. Op. uredništva.)

prigovarjanje svojih strasburških prijateljev skomponiral svojo bojno pesem, da bi z njo vtil poguma v srce že omahujoče armade. Kasneje je dobila himna v nekoliko spremenjeni obliki naziv Marseljeze, ker so jo predvsem prepevale čete iz Marseilla. Od tedaj se je Marseljeza pela vedno, kadar je bil francoski narod v nevarnosti. Postala je himna neodvisnosti in svobode francoskega naroda in kot taka je postala tudi državna himna tretje republike.

Wendel, ki skuša v svojem delu Marseljeza prikazati zgodovino Marseljeze v podrobnostih, jo riše zelo tendenčno. Marseljeza mu je himna revolucije, upornosti, himna levičarskih množic v pohodu k svetovni revoluciji. Le kot taka ima Marseljeza zanj pomen (primerjaj stran 118. in 119.).

Ne samo to, da Wendel kaže zgodovino Marseljeze tendenčno, Wendel prikazuje zgodovino francoskega naroda od revolucije dalje, v kolikor jo slika v zvezi z zgodovino Marseljeze, tendenčno. Rekli bi lahko, da je njegova knjiga visoka pesem revolucije. Delo je pisano tako močno, da nehoče v nerazsodnem bralcu nujno vzbuja revolucionarne nagone. Pri tem uporablja nam že dobro znane fraze o tiraniji, o nasilstvu režima, o svobodi itd.

Delo je preračunano sestavljeno. Le žal, da ga je Cankarjeva družba nekoliko prepozno izdala. Pred leti, ko je bila ljudska fronta še aktualna, ko je »sveta vojna proti fašizmu« slepila in zavajala mnogokaterega, bi knjiga morda dosegla še svoj namen. Danes pa, ko se je položaj preobrnil, ne bo prevod, čeprav je posvečen francoski revoluciji in velikemu prijatelju (?) našega naroda Hermanu Wendlu, dosegel namena, ki so si ga izdajatelji zastavili.

Končno moramo omeniti še eno zanimivost. Vsem je dobro znano, koliko so naši komunisti trobili o slovanski Sovjetiji, kako jim je to »slovanstvo« služilo za njih razdiralno delo. Prav tako si je Wendel izbral Marseljezo, ki je sveta vsem Francozom, da bi z njo zakrinkal svoj glavni namen, prikazati Marseljezo kot himno revolucije od vsega početka. Danes pa je tudi ta krinka padla. Kje so danes komunistične množice, ki prepevajo Marseljezo, ki znači zdaj nacionalno himno Francije. (Prim. stran 119.) Zdelo se mi je potrebno, da omenim to, da tako pokažem, kako komunisti izrabljajo največje svetinje narodov v svoje razdiralne namene.

Žalostno je, da Cankarjeva družba, ki hoče skrbeti za prosvetno izobrazbo delavstva, ne najde kake bolj pametne knjige, ki bi jo podarila delavstvu. Take tendenčne knjige pa moramo odklanjati.

—k.

Poravnajte naročnino!

Mladinska akademija

V nedeljo je imela slovenska mladina v Ljubljani svoj praznik, ko je prvič nastopila samostojno na telovadni akademiji v Unionu. Zveza fantovskih odsekov je imela s sodelovanjem Zveze dekliških krožkov in Slovenske dijaške zveze I. mladinsko akademijo, ki je nad vse lepo uspela.

Akademijo so počastili s svojo navzočnostjo knezoškof dr. Gregorij Rožman, g. ban dr. Marko Natlačen in drugi. Ni naša naloga, da bi podajali tehnično analizo telovadnih točk, zadostuje naj, če omenimo, da so vsi nastopajoči — od najmlajših šentviških mornarčkov, ki so z junaškim in strumnim nastopom izzvali večminutno neprekinjeno odobravanje, do podmladka ZFO na celjski gimnaziji, ki so pokazali nekaj občudovanja vrednih gimnastičnih prvin — na mah osvojili dvorano.

In še nekaj naj poudarimo. To je bila prva akademija, kjer so javno sodelovali dijaški podmladki Zveze fantovskih odsekov in dekliških krožkov ter Slovenska dijaška zveza. S svojim nastopom so študentje pokazali, da trud, ki se njim posveča, hitro rodi sadove. Zato je bila ta I. mladinska akademija tudi eden izmed praznikov slovenske dijaške mladine, ki v trdni sklenjenosti in povezanosti v Slovenski dijaški zvezi in v podmladkih ZFO in ZDK osvaja naše šole.

Najlepše molitve v čast Najsvetejšemu vsebuje J. Kalana molitvenik »Bog med nami«, ki je izšel nedavno v Jugoslovanski knjigarni. Zbrano je tu, kar je bilo mogoče dobiti o najsvetejši skrivnosti najlepšega. Mišli so globoke, jezik krasen, pesniški, poln lepih prispodob. Kdor se hoče v to najlepšo skrivnost naše vere prav poglobiti in z Jezusom v tabernaklju prav pristrčno in zaupno občevati, naj si omisli to knjižico! Strani 408. Cena 44 din.

Književnost

Na belih poljanah

Dvajset mladih, veselih ljudi, polnih pričakovanja, hiti s pesmijo na ustih soncu in zdravju naproti. Enakomerno pojo kolesa vlaka: »Smučat gremo, smučat gremo...« Teden dni bomo sedaj samo zdravi, mladi fantje in nič drugega. Ne obremenjujejo nas težki nahrbtniki. Kdo bi mislil zdaj na bremenal! Nam je vse lahko, vse prijetno. Sonce se smeje dolgi vrsti, ki stopa v breg. Pod nami se belijo ljubki hribočki, vsak s svojo ponižno cerkvico. Tam daleč nekje raste izza gozda Stol, levo od njega žari venec Julijskih Alp. Globoko v dolini se svetlika reka. Iz tisočerih drobnih, svetlih zvezdic se blešči, zrak trepeti in oči nas ščeme, ker ne morejo gledati tolike lepote, tolike beline. Govorimo malo. Le tu pa tam kdo preloži smučič z ene rame na drugo, zagrablji pest snega, da si pogasi žejo —

Začudeno so gledali vaščani, ko smo prišli na cilj. Stopili smo v krog in zapeli. Radosten vrisk je splaval preko belih poljan, se pognal višje in višje, kakor bi hotel prav na vsako strmino, kakor bi hotel reči: vse to bo naše v teh dneh!

Praznimo nahrbtnike, pripravljamo si prenočišče in prenašamo odeje. Vsakdo si uredi

SLOVENSKA DIJAŠKA ZVEZA

razpisuje mesto zamenjanca za letni semester štud. leta 1939/1940 v Bratislavi (Slovaška).

Mesto morejo dobiti akademiki:

1. Člani akademskih društev, ki so včlanjena v Slovenski dijaški zvezi.

2. Morajo imeti vsaj tri semestre univerzitetnega študija.

3. Dobro morajo poznati slovenske kulturne razmere, pa tudi gospodarske in politične ter njih pravi odnos do celotne države. Poznati pa morajo tudi splošne obrise zgodovine in drugih razmer države, v katero gredo. Vse to morajo dokazati v debati s komisijo, ki jo nalašč za to priliko postavi zvezni upravni odbor Slovenske dijaške zveze.

4. Zamenjanec mora imeti sam sredstva za potovanje tja in nazaj. Zamenjanec bo imel v Bratislavi brezplačno stanovanje in hrano ter več drugih ugodnosti, ki jih nudi Slovaška dijaška zveza.

Prošnje je treba vložiti najkasneje do dne 12. marca t. l.

Za Slovensko dijaško zvezo:

Ing. Anton Tepež,

Jože Peterlin,

zvez. predsednik.

zvez. ref. za zun. posle.

S Kristusom sem križan;
živim pa ne več jaz, ampak
v meni živi Kristus. (Gal. 2, 20.)

Vabim vas k velikonočni duhovni obnovi za akademike, ki bo od 12. do 15. marca v cerkvi pri Križankah.

Spored:

12. marca ob 8 zvečer: p. Josip Preac D. J.: »Prostovoljna samozataja v luči Kristusovega trpljenja«.

13. marca ob 8 zvečer: dr. Peter Eržen: »Kristusova ponižnost naj nas nagiba, da svoj napuh krotimo«.

po mili volji, saj bo tu povsem veljalo: »Kakor si boš postlal, tako boš spal.«

Jutro žari. Kakor hitro stopiš na sonce, te tako prijetno poboža njegova svežina, da tudi največji lenuh ne vzdrži v postelji. Saj v nas živi le eno: čim več sonca! Pri maši se pogovorimo z Gospodom. Vsak po svoje, kakor prijatelj s prijateljem, kakor sin z očetom.

Za zajtrk je ogromen kos kruha, krožnik žgancev in skodelica mleka. O ti naši zobje, koliko so imeli dela tiste dni! Pa saj so morali toliko delati, ko so naši vrli trenerji poskrbeli za tolikšno sproščenost energije! Po deset se nas je zbralo na enem hribu. Vsakdo je pazno sledil navodilom in gibom svojega vaditelja. Ko pa si poskusil plužni zavoj, si se zavalil v sneg in občutil bridko razliko med teorijo in prakso. Kostji so se nam očitno rahljale. Najbolj smo to čutili vsako jutro, ko smo počasi stegovali kosti svojega ubogega rojstva. Kdor pa je bil preveč navdušen, si je posnel kos kože ali pa je preskušal trdnost svojega nosu po zvoženju, poledeneli strmini. Videli smo črne pike, ki so nihale po pobočju sem in tja. Včasih se je katera za hip ustavila, se zavila v oblak snežnega prahu, nato pa zopet naprej, naj gre kamor hoče.

Popoldne smo ležali kakor martinčki pred kočjo in bulili z zaprtimi očmi v sonce. Gramafon je igral vedno ene in iste. Včasih je

14. marca ob 8 zvečer: dr. Franc Blatnik: »Kako naj spoznavamo in premišljujemo trpečega Kristusa?«

15. marca ob 7 jutraj: sv. maša z nagovorom in sv. obhajilo — dr. Gregorij Rožman.
† Gregorij Rožman, škof.

Študijski dan akad. mladine. V beli dvorani »Uniona«. Kot uvod v letni semester priredi AZ na god sv. Tomaža Akvinskega, v četrtek 7. marca študijski dan za akademsko mladino s sledečim sporedom:

Dopoldne: Ob 7 sv. maša z nagovorom (Fant in dekle) pri oo. cistercijancih, Poljanska c. 6. Po maši skupni zajtrk. — Ob 8.30: Pozdravna beseda Prezv. višnega; »Papež Pij XII.«, rav. inž. J. Sodja; »Sv. Tomaž Akvinski — filozof krščanskega srednjega veka«, univ. prof. dr. A. Turk.

Popoldne: Ob 14.30: »Razsulo krščanske Evrope«, dr. C. Žebot. — Ob 16: Pozdravna beseda g. bana dr. Marka Natlačena; »Prez. naše publicistike«, akademiki.

Kat. akademičarke, akademiki in starešine iskreno vabljeni! — Bog in narod!

AZ.

Knjige

Dr. Andrej Gosar: *Socialni nauk Cerkve. Po besedilu papeških okrožnic. Založila Družba sv. Mohorja v Celju 1939 str. 427. Cene za ude broširana 54, vezana 66 din; za neude broš. 72, vez. 88 din.*

Kot 2. zvezek zbirke »Sodobna vprašanja« je izdala D. s. M. dr. Gosarjevo delo *Socialni nauk Cerkve. V njem nam podaja Gosar besedilo papeških okrožnic Rerum novarum, Quadragesimo anno ter Divini Redemptoris. Navaja jih v celoti razen dveh odstavkov Qu. anno. Vendar pa Gosar ne podaja besedila okrožnic v istem vrstnem redu kot okrožnice,*

komu ušlo, da je po taktu zacepetal z nogami in z napol odprtimi usti brundal s ploščo: Bel ami, bel ami, bel ami... trarara. Toliko hrepenenja po maju in pomladi je bilo v teh prekrasnih zvokih, da so se še voliči, ki so leno peljali voz gnoja po polju, nemirno zganili! Veter je hladil rdeče in namazane obraze ter raznašal z zvokom starih, oguljenih plošč tudi vonj po različnih kremah na vse strani.

Sneg počasi zmrzuje. Pod nogami začutiš ledeno kašo. Zagrizemo se v strmino. Počasi, enakomerno, korak za korakom lezemo navzgor, nato pa smo v nekaj sekundah zopet v dolini.

Utrujeni, od sonca in vetra ožgani se vračamo v kočjo. Sušimo mokre rokavice, grejemo premrzle prste. Harmonika siplje svoje bahave zvoke, mehka fantovska pesem se razlije čez vas. Luna obliva pokrajino s svojo mrtvo svetlobo. Po vrhovih stražijo mogočne smreke in mečejo svoje dolge in poševne sence v dolino.

Tekme seveda morajo tudi biti. To je bilo pripravljano, vzdihovanje, skritih želja in skrbi! Pristna kraška burja se je razbesnela, ko smo drug za drugim odhajali po progji. Komaj si videl ped pred seboj. Z brega si moral močno poganjati, da si dospel do korita, kjer se je proga obrnila. Poprej so te pikale ledene iglice, ki jih je veter nosil v obraz, zdaj pa

ampak je v teh treh okrožnicah obsežen nauk z majhnimi dopolnili iz drugih virov združil po vsebini v zaokroženo celoto. Tako moremo sedaj lahko ugotoviti, kaj uči Cerkev o katerem koli perečem socialnem vprašanju, ne da bi nam bilo šele iskati ustrezna mesta po vseh treh okrožnicah. Tako bo to delo prav gotovo dvignilo zanimanje za katoliški socialni nauk, saj ga podaja verno po prvih virih in ga razporeja po vsebini. —eš.

Slovenska knjiga. Seznam po stanju v prodaji dne 30. junija 1939. Izdala in založila Organizacija knjigarnarjev dravske banovine. Ljubljana 1939. Uredil prof. Niko Kuret.

Ker ne izhaja več sistematična Slovenska bibliografija, izgubljam pregled čez našo slovensko knjižnjo proizvodnjo. Nekoliko je to vrzel zamašila Slovenska knjiga, vendar obsega zaradi praktičnih zahtev založnikov le dela, ki so v prodaji, pa še tu ni vedno popoln. Kljub temu smo je veseli, ker je boljše nekaj, kot nič. Ponavljamo pa pri tej priliki željo, da zopet prične izhajati Slovenska bibliografija. —eš.

Katoliška cerkev po svetu.

Sveta stolica ima 38 svojih poslanikov in zastopnikov v raznih državah. Razen tega ima 25 tako imenovanih apostolskih delegatov za posebno versko poslanstvo, n. pr. taki apostolski delegati so v Kini, v Indiji, Afriki itd. Pri sv. stolici ima 37 držav svoje zastopnike. Letos je tudi med temi predstavnik severoameriških držav kot izredni poslanik za posredovanje miru. Katoliška hierarhija ima danes 57 kardinalov, 10 patriarhov, 221 metropolitov in 979 rezidencijalnih škofov. V misijonskih pokrajinah je 306 apostolskih vikarjev (škofje) in 128 apostolskih prefektov.

Pridobivajte nam novi naročnike!

se ti je z vso silo zagnal v hrbet, da si kar plaval po strmini navzdol proti cilju. Tu je malokdo srečno zvozil. Ta je napravil velikanški neprostovoljni skok čez grmovje. Jerneju so se odpele smučiči in so same prišle skozi cilj. Janči si je zvil palec in ko je skočil na noge, je milo pogledal okrog sebe, dvignil roko in zastokal: »Moj palec!« Najbolj varno in brez padca je prišel na cilj Tine, ki je progo prehodil peš s smučmi pod pazduho. Najhujša borba je bila za zadnje mesto, kajti prehodna klobasa ni kar tako. Dovolj je bilo smeha in zabave, tako da je vsakdo pozabil na padce, udarce in bolečine.

Postali smo utrjeni in nič prehudo nam ni bilo, ko smo se v nedeljo pripravili na odhod. Še nekaj voženj za slovo in pobasali smo nahrbtnike, korajžno zapeli skozi vas in jo mahnilo navzdol. »Fantje, na svidenje!« nam je zaklical vaški očanec, ko smo se poslovili.

»O, gotovo bomo še prišli; saj, lepa Rakitana, nikdar te pozabil ne bom.«

Zagoreli, srečni, očarani po lepoti in belj opojnosti smo se vrnili v mestno vsakdanjost. Le včasih bo skrita misel še pohitela na bele poljane obujat spomine na brezskrbne dni pod dobrim božjim soncem v kraljestvu belih zvezdic, v deželi tisočerih kristalčkov.

—mir.